

НАУЧНИ СЪОБЩЕНИЯ / COMMUNICATIONS

НОВИТЕ ЗНАЧЕНИЯ НА ПРИЛАГАТЕЛНОТО ЧУВСТВИТЕЛЕН – ЗАЩО ДА (НЕ) ГИ ПРЕДПОЧИТАМЕ

ВАНИНА СУМРОВА

ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. ЛЮБОМИР АНДРЕЙЧИН“
ПРИ БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
vsumrova@ibl.bas.bg

Статията разглежда новите значения на прилагателното *чувствителен* в българския език, повлияни от английски, които се откриват в словосъчетания като *чувствителна информация*, *чувствителни данни*, *чувствителни теми*, *чувствителни разкази* и под. Тези значения дотолкова контрастират с досегашните употреби на прилагателното, че поражда енантиосемия. Изброени са множество синоними, с които според контекста това прилагателно име в разглежданите словосъчетания може да се замени.

Ключови думи: прилагателно име; лексикално значение; неосемантизми; синоними; енантиосемия

THE NEW MEANINGS OF THE ADJECTIVE ЧУВСТВИТЕЛЕН (SENSITIVE) – WHY (NOT) TO PREFER THEM

VANINA SUMROVA

INSTITUTE FOR BULGARIAN LANGUAGE, BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
vsumrova@ibl.bas.bg

The article discusses the recently established meanings of the adjective *чувствителен* 'sensitive' found in expressions such as *sensitive information*, *sensitive data*, *sensitive issues*, *sensitive stories*, which have emerged as a result of the English influence on Bulgarian. These meanings contrast with earlier uses of the word to the point of enantiosemy. Below I list a number of synonyms that can successfully replace this adjective in the expressions under consideration.

Keywords: adjective; lexical meaning; neosemanticisms; synonyms; enantiosemy

Повече от десетилетие медиите и интернет представят информация, теми, въпроси, данни, кадри, събития и пр., които наричат *чувствителни*. Словосъчетанията *чувствителна информация*, *чувствителни данни*, *чувствителни*

вители теми (въпроси) и под. откриваме и в специализираната научна литература.

Тези употреби, различни от съществуващите в езика ни, като напр. *чувствителен човек, чувствителен стомах, чувствителни везни, чувствителна промяна*, и рязко контрастиращи на тях, показват, че разглежданото прилагателно име е придобило нови значения, повлияни, както в десетки други примери след 1989 г., от английския език, където прилагателното *sensitive* има подобна съчетаемост.

Кои са *чувствителните теми, въпроси, факти*? Не може да се изредят всичките, но най-често срещаните например са за слабото икономическо развитие, икономическата зависимост, регулацията на пазара, банковия контрол, високата безработица, военните и политически конфликти, малцинствата, нелегалната имиграция, замърсяването на въздуха, ядрената енергетика и т. н.

Широк кръг от теми, освен посочените, могат да се превърнат в *чувствителни*. Доказват го следните извадки: *И трите теории обясняват (по различен начин) защо вторият език е чувствителна тема във всяко общество. Билингвизмът се тълкува различно в различните общества. Например съществуват контексти, в които „двуезичие“ означава нисък социален статус, защото се свързва с икономическата имиграция. В други случаи двуезичието е признак на високо социално положение.* Т. Шопов, „Говорят на други езици“, 2011; *Чувствителната тема за автентичността на Панагюрското златно съкровище. Това ли е истинският златен сервиз, открит от братя Павел, Петко и Михо Дейкови на 08 декември 1949 г.?* П. Цветанков, „Панагюрско златно съкровище“, 2019; *Оценката на хората, с които работим, е един от най-чувствителните въпроси в управлението на малката фирма. Така е, защото се отнася до най-важните аспекти на дейността на човека – признанието и съответно възнаграждението за вложените от него знания, умения и качества в работата.* Й. Коев, „Малкият бизнес 2002: проблеми и решения“, 2002.¹

В научната литература са обобщени два типа проблематика, попадащи в кръга на чувствителните: „Чувствителни въпроси могат да бъдат не само тези, които предизвикват противоположни мнения в науката и обществото, но и такива, свързани с особено тягостни, смутни времена, изпълнени с насилие, унижителни инциденти или трагични събития“, като темите „се наричат „чувствителни“, „деликатни“, защото засягат чувствата на хората, техни лични предразсъдъци, събуждат предубеждения и стаявани страхове“ (Иванова/Ivanova 2013: 187).

Любопитно е, че словосъчетанието *чувствителен въпрос* се среща в българския език далеч преди промяната от 1989 г.: *Препоръчва се примерът на Швейцария за добросъседски отношения. А един от най-чувствителните въпроси за сърбите в свързка със съседските отношения е така на-*

реченият „македонски въпрос“. В-к „Македония“, 1926; Сръбски учен фалшифицира думите на хърватски учен, за да подкрепи своята шовинистична великосръбска теза против българите. Такава постъпка е за осъждане и от национално, и от научно гледище, толкова повече че в такива чувствителни въпроси е нужно винаги да се запази обективен поглед. Сп. „Отец Паисий“, 1928; Заемането на работна ръка е било и си остава един от най-чувствителните въпроси в нашето обществено развитие. В-к „Братство“, 1971. В пример отпреди малко повече от сто години² откриваме не само такава употреба на прилагателното, но и синонима му *болезнен*: *Един от най-чувствителните въпроси е она за дивизиите, които, бидейки отрязани в деня на примирието, трябваше да сложат оръжие и да се считат за пленници до втора заповед. Не по-малко болезнен е въпросът за нашите пленници изобщо, които и след примирието остават в робство, макар България да се задължава да повърне всички пленници на сключившия примирието неприятел.*

Когато става дума за чувствителна информация или за чувствителни данни, три са сферите, които те засягат: 1. Специфична лична информация (данни за расовия или етническия произход, вероизповеданието, философските убеждения, политическите възгледи и членство в партии, здравословното състояние и под. на някого); 2. Информация, която е с дискриминационен характер или която би могла да предизвика негативни реакции (като ненавист, страх, ужас); 3. Информация от секретен или поверителен характер (данни за банкови сметки, номер на дебитна или кредитна карта, потребителски имена и пароли, равнище на компютърна защитеност на организации, фирми и др.).

Словосъчетанията *чувствително събитие* и *чувствителни кадри* се отнасят обикновено до трагични или дискриминиращи събития, по-рядко – до събития, засягащи деликатни, неудобни, щекотливи или спорни теми или факт, и съвсем рядко – до нещо, на което ние самите или нашият организъм би реагирал негативно.

Има още една употреба на прилагателното *чувствителен*, когато то е в съчетание със съществителни като *роман, разказ, филм, сцена, дума* и под. Примерите са както съвременни, така и отпреди повече от сто години, като само единици от тях са от преводни източници: *На девичиния вечеря става много нежно, защото тогава се пеят най-чувствителни и жални песни, изражаещи раздяла девичина*. Г. С. Раковски, „Показалец“, 1859; *Де ли славей тъй умилно пей чувствителни песни? Дали на чужбина? / Не там, о дружина, но там – на родина!* П. Р. Славейков, „Съчинения“, 1974; *Той са стареа да поразява зрителите с разни ефекти и да покъртя сърцето им с чувствителни сцени*. „Ръководство към всеобщата история“, съставил Д. Иловайски (превод Н. Михайловски), 1873; *Ако човек привикне да чете забавни и сантиментални романи, да следи само завръзката и развързката,*

без да обръща внимание на лицата и техните действия, с други думи, не чете разсъдливо, четенето прави човека повърхностен към всичко. Ако ли пък някои мислят, че с четене на такива чувствителни романи се развива сърдцето, те много се лъжат. Сп. „Мисъл“, 1893; Пътят бил отворен и много таланти и талантчета се впуснали из него. Скоро книжните пазари на цяла Европа се видели препълнени с чувствителни романи, които описват страданията и радостите на наследниците на Кларисовци, Памелини и пр. Сп. „Звезда“, 1900; Увлечението на автора в нравствените проблеми, увлечение, което се проявява на много места като умуване, е молепсало всички лица в романа, включително и най-малкия герой. Ако не беше то, ако не бе и слабостта му към чувствителните сцени, книгата на 2-н Чилингирова би спечелила много. М. Николов, „От Теодор Траянов до Никола Вапцаров. Литературни характеристики“, 1947; Задачата на художественото повествование е да потресе с ужасни или чувствителни сцени, да порази въображението със забележителностите на далечни страни. И. Тронски, „История на античната литература“ (превод Г. Михайлов), 1965; Явяват се много чувствителни разкази – за съдбините на ниви, за ранена сърничка, за църкелово семейство, за онези обеднели хорица, които наивно са очаквали демократичната промяна. В-к „Слово плюс“, 2013; Най-добрият приключенско-любовен роман за последните десетилетия е „Островът“ на Александър Секулов. Трудно бихме го характеризирали: поетичен роман, мъдър роман, чувствителен роман, дълбок като морето роман – всичко е вярно. Сп. „Литература“, 2017; Нежен, красив, чувствителен филм. Самият сюжет е едно любовно пътуване през времето. Сп. „Кино“, 2019. Ако съвременните примери с тези словосъчетания са повлияни от английския език, това не може да се каже за старите примери.

Значението на прилагателното в посочените словосъчетания със съществително, назоваващо произведение на изкуството, или със съществителни имена като *дума*, *слово*, *реч*, е ‘който изразява или предизвиква силни чувства, дълбоко душевно вълнение’. Такова значение, откривано макар и не в единични примери, не е отразено в семантичната структура на прилагателното в нито един от досегашните речници. Смятам, че това не е лексикографски пропуск, а значение, което не се мотивира от семантичната структура на прилагателното, поради което не присъства в речниците. Синоними на прилагателното *чувствителен* в посоченото значение са прилагателните *разтърсващ* (‘2. Прен. Който нарушава душевното равновесие на някого, като предизвиква много силни чувства.’), *покъртителен* (‘който покъртва, трогва, вълнува силно’), *прочувствен* (‘който е проникнат от силни чувства’), *разчувстващ*³ (‘който предизвиква у някого силни чувства, емоции, дълбоко душевно вълнение’), *проникновен* (‘който изразява или съдържа искреност, силни чувства и вълнение’), *сантиментален* (‘който е свързан с нежни чувства, с богати душевни вълнения’).⁴

Прилагателното *чувствителен* има следните значения⁵: 1. Който се подава бързо и лесно на чувствата си. *Тази дума беше тъй жално казана, щото Влади заплака. Неговото чувствително сърце се напълни от жалост.* В. Друмев. // Който лесно се засяга. *Додето стигне вкъщи, той забрави свадата, но чувствителният Бурмов цяла нощ не може да заспи.* А. Каралийчев. 2. Който реагира на външни дразнения. *Момичето беше станало напоследък много чувствително и като му примъчнееше, плачеше, но никому не казваше.* Ст. Ц. Даскалов. 3. За органи и части на тялото – който реагира рязко или болезнено на дразнене. *Чувствителен стомах. Чувствителен зъб. Чувствителна кожа.* 4. За апарати, уреди и под. – който отбелязва с голяма точност нужните данни. *Чувствителни везни.* 5. *Прен.* Голям по степен, размери; значителен. *Чувствителни загуби. Чувствителни подобрения. Чувствителни промени.* Общата сема, обединяваща четирите преки значения на прилагателното⁶, е ‘който реагира’⁷, а не ‘който предизвиква реакция’.

Тази обща сема липсва в разгледаните нови значения на прилагателното *чувствителен*, както и при неговите срещания (стари или съвременни) в съчетания със съществително, назоваващо произведение на изкуството или речева изява. Напротив, тези нови значения се обединяват от семата ‘който предизвиква (или би предизвикал) реакция’. Смятам, че това е причината, поради която всички разгледани тук употреби на прилагателно име *чувствителен* са неприемливи. Въпреки това обаче прилагателното ще продължава да се употребява в новите си значения, обединени от посочената нова сема, и по този начин то ще се причисли към малката група лексеми в езика ни – наречия (като *скоро, сигурно, някога*), глаголи (като *заемам, изповядвам, скачам, кипя, пламвам, избухвам*), прилагателни (като *жесток*⁸), характеризиращи се с енантиосемия⁹.

Представяните съвременни употреби на прилагателното *чувствителен* са повлияни от английския и се откриват в преводни текстове у нас още през 90-те години на XX в. (*– А сега – каза той, сякаш нищо не се бе случило, – кой ще ми плати петстотинте лири? Парите са чувствителна тема за обеднелите турци.* Л. Рон Хъбард, „Черно сътворение“ (превод Сн. Данева), 1995; *Поляците са също така най-големите антисемити в Европа. Въпреки че евреите са по-малко от трима на десет хиляди, всеки трети поляк признава, че изпитва враждебно чувство към евреите. При този чувствителен въпрос 24% от анкетираните са попаднали в групата „нямам мнение“, което навежда на мисълта, че може би антисемитизмът е много по-разпространен, отколкото се смята.* В-к „Култура“, 1991, статия на Р. Тот, Ст. Мейслер „Страхове в общия дом“ (превод Б. Христова).

През годините се срещат примери, в които прилагателното *чувствителен* в контексти като разгледаните, е поставено в кавички (*Ако например*

мениджмънтът предприеме действия по освобождаване на служители (една твърде „чувствителна“ тема), независимо че тенденциите за формиране на финансовите резултати са благоприятни, то за управляващите банката би било много трудно да оправдаят своите действия пред публиката, която, от своя страна, още по-трудно би ги приела за навременни, необходими или пък нормални. Ст. Минчев, „Мениджмънт на банките“, 1996; – *Има ли неразрешени въпроси на общото наследство между румънските и българските историци? – Въобще не съм специалист върху отношенията между двата народа, но предполагам, че съществуват различни акценти, засягащи „чувствителните“ събития и проблеми: Втората балканска война, Първа световна война, Добруджа... В-к „Култура“, 2015; Не искайте „чувствителни“ данни. Използвайте трета етическа страна, за да съберете информация за конкурентите.* Юл. Узунова, Б. Василева, „Управление на качеството“, 2000; *Като доказателство за моята теза може да послужи получената на 28 април 2018 г. информация от алтернативен френски сайт, който доказано борави с „чувствителна“ информация. Според него бойците на специалните сили на НАТО в Североизточна Сирия са регистрирани от сирийските власти като „престъпници и нарушители на обичайното право“.* Б. Чуков, „Прекрасният нов свят след 1984“, 2021). Използването на кавичките е мотивирано от нетипичната за прилагателното употреба¹⁰, без значение дали примерите са нови, или по-отдавнашни.

Накратко, словосъчетанията *чувствителна тема, чувствителен въпрос* в едни случаи са синонимни съответно на словосъчетанията *деликатна (неудобна, щекотлива, болезнена) тема, деликатен (неудобен, щекотлив, болезнен) въпрос* или на фразеологичните съчетания *болна тема, болен въпрос*, в други случаи – на *спорна (конфликтна) тема, спорен (конфликтен) въпрос*, в трети – на *трагична тема, трагичен въпрос*. Защо е нужно да ги изместват?

Аналогично е и при словосъчетанието *чувствителна информация*, което в едни контексти е синонимно на *поверителна (доверителна, секретна, конфиденциална) информация*, а в други – на *дискриминираща (травмираща, стресираща) информация*.

Словосъчетанията *чувствително събитие* и *чувствителни кадри* също може да се избягнат, като според контекста прилагателното се замени с описателен израз или с някое от прилагателните *трагичен, травмиращ, стресиращ, дискриминиращ, деликатен*.

Най-много са синонимите на прилагателното *чувствителен* в словосъчетанията със съществителни, назоваващи творба на изкуството или словесна изява. Вместо *чувствителен роман (разказ, филм), чувствително изказване* и под., може да се използват словосъчетанията *прочувствен / проникновен / разчувстващ / разтърсващ / покъртителен роман (разказ,*

филм), прочувствено / проникновено / разчувстващо / разтърсващо / покъртително изказване.

Устойчивите терминологични словосъчетания *чувствителни данни*, *чувствителни лични данни* в интернет имат многократно повече срещания, отколкото словосъчетанията *специални данни*, *специални лични данни*, използвани със същото значение. Това показва, че в речевата практика не само се предпочита, но вече се е наложило калкираното (срв. в английски *sensitive data*) устойчиво словосъчетание. Причините са няколко и те са екстра- и интралингвистични: масовото използване на съчетанията в преводните документи на Европейския съюз; модерността на назоваването; липсата на многозначност на новите словосъчетания в сравнение със словосъчетанията, съдържащи прилагателното *специален*¹¹ (независимо от факта, че тази многозначност се неутрализира от контекста).

И така, езикът ни дава възможност за избор, като понякога между изразните средства има значителна разлика. Прилагателното *чувствителен* в неговите новите значения има не един или два синонима. Нужно ли е те да се изместват, отхвърлят?

Отговорът е свързан с функционалната лексикална целесъобразност: „Ако дадена нова заемка удовлетворява определена номинативна или стилистична необходимост и е единствено название на съответно понятие, тя се квалифицира като функционално обоснована“ (Колковска, Благоева/Kolkovska, Blagoeva 2016: 195); както и обратното: „Други нови заемки означават понятия, за които отдавна съществуват названия в българския език. (...) Ако такива нови заемки не се различават от домашните синоними по семантични нюанси, експресивна натовареност или функционална принадлежност, те (...) се преценяват като функционално необосновани. (...) Като неотговарящи на критерия за функционалност се оценяват и нови калкирани значения, които означават денотати, за които отдавна съществуват названия в българския език. Например прилагателното име *бюджетен* (‘за стока, продукт и под. – който се продава или се извършва на ниска, достъпна цена’) е квалифицирано като нежелателно поради наличието на прилагателни *евтин* и *икономичен* със същото значение“ (Колковска, Благоева/Kolkovska, Blagoeva 2016: 195–196).

Очевидно липсва семантично-функционална причина, която да обуславя използването и налагането на новите значения на прилагателното *чувствителен*. Защо обаче се наблюдава противното в речевата практика? Употребата на функционално нецелесъобразни лексикални единици или лексикосемантични варианти „обикновено е продиктувана от езикова мода и стремеж за престижност“ (Колковска, Благоева/Kolkovska, Blagoeva 2016: 195). Така е и в случая. Тогава защо да не използваме отдавна съществуващите в езика ни синоними? Защото не се замисляме ли, или за да бъдем фешън, а не демоде?

Благодарности

Публикацията е част от изпълнението на Националната научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“.

БЕЛЕЖКИ / NOTES

¹ Всички примери в статията са ексцерпирани от електронния лексикален архив на Секцията за българска лексикология и лексикография на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“. Някои са цитирани със съкращения, които не са отбелязани, защото са нерелевантни за предложения тук текст. Старите примери са дадени със запазени лексикални особености, но с нормализиран правопис и пунктуация.

² „Доклад от ръководителя на българската делегация за сключване на примирие в Солун А. Ляпчев с подробни сведения за събитието“, 18 октомври 1918 г., цитиран в „История на българите 1878–1944 в документи. Т. 2. 1912–1918.“, София, 1997, съставители В. Георгиев и Ст. Трифонов.

³ Това сегашно деятелно причастие не е включено в речниците, но значението на глагола *разчувствам*, от който е образувано причастиято, е ‘предизвиквам у някого силни чувства, емоции, дълбоко душевно вълнение’ (РБЕ/РВЕ).

⁴ Цитираните дефиниции са от РБЕ/РВЕ.

⁵ Цитираните дефиниции са според РСБКЕ/RSBKE 1959. Подобна е семантичната структура на прилагателното и в съвременните еднотомни тълковни речници, където е представено с 4 или 5 значения.

⁶ Семата на преносното 5. значение, която се свързва с нюанса на глагола *чувствам* ‘долявам, забелязвам, усещам’ (РСБКЕ/RSBKE 1959), е ‘който се забелязва, вижда, усеща’.

⁷ Коренът на прилагателното *чувствителен* е същият, както при глагола *чувам* / *чуя* – *чу-*. В старобългарския език глаголът *чюти* е бил с първо значение ‘усетя, почувствам [със сетивата си]’ (CP/SR 2009). Ст. Младенов в своя етимологичен речник (Младенов/Mladenov 1941) поставя прилагателното *чувствителен* в лексикалното гнездо на видовата двойка *чувам* и *чуя*. Етимологичната връзка на прилагателното с този глагол прозира в общата сема на преките значения на прилагателното име.

⁸ Вж. противоположните значения на прилагателното *жесток*: 4. *Разг.* За означаване на много висока степен в проявата на някакво качество или действие, обикн. отрицателно, изразено със съществителното, към което се отнася; извънредно силен, много голям. *Жестока караница. Жестоко разочарование. Жестока лъжа. Жестоката ни нужда. Жестока заблуда. Жестока измама. Жертва на жестоко недоразумение.* и 5. *Жарг.* Който притежава някакво положително качество в много висока степен, който е много добър, изключителен; страхотен, върховен. *Тоалетът ѝ за абитуриентската вечер ще бъде жесток* (РБЕ/РВЕ).

⁹ В случая енантиосемията е конверсивна – свързана е с промяна на семантичните роли (Благоева/Vlagoeva 2000; Пернишка/Pernishka 2013).

¹⁰ „Кавички се употребяват в следните случаи: (...) При необичайна за контекста употреба на думи и изрази“ (ОПРБЕ/OPRBE 2012: 96–97).

¹¹ Напр. различно е значението на словосъчетанията *специални данни* в следните контексти: *Макар да няма специални данни към коя група се отнасят българите и руснаците, може да се каже, че българите по-често прибягват към тактилни знаци, отколкото руснаците. Става дума за докосвания, целувки, прегръдки, ръкостискания и т. н. „Езиковото обучение в българските висши училища“*, 1995; *Методът на експеримента се практикува, когато са необходими специални данни за научноизследователски цели. Такива са например научните експедиции в Арктика и Антарктида, международните експерименти в океаните, глобалните експерименти за изследване на времето над цялата планета и др.* Л. Кръстанов, Ст. Панчев, В. Андреев, „Обща метеорология“, 1978.

ЛИТЕРАТУРА

- Благоева 2000: *Благоева, Д.* Енантиосемията в съвременния български език. – В: *За думите и речниците. Лексикографски и лексиколожки четения '98.* София, Диос, с. 317–322.
- Иванова 2013: *Иванова, Цв.* Преподаването на история в българското училище – традиции и съвременни проблеми. Шумен, Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“.
- Колковска, Благоева 2016: *Колковска, С., Д. Благоева.* Лексикалната норма и неографската практика. – В: *За словото – нови търсения и подходи.* София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, с. 185–199.
- Младенов 1941: *Младенов, Ст.* Етимологически и правописен речник на българския книжовен език. София, Христо Г. Данов.
- ОПРБЕ 2012: *Официален правописен речник на българския език.* София, Просвета.
- Пернишка 2013: *Пернишка, Е.* Енантиосемия. – В: *Българска лексикология и фразеология. Том 1. Българска лексикология.* София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, с. 536–539.
- РБЕ: *Речник на българския език (онлайн).* <<https://ibl.bas.bg/rbe/>> [20.02.2024].
- РСБКЕ 1959: *Речник на съвременния български книжовен език.* Том 3. София, Издателство на БАН.
- СР 2009: *Старобългарски речник.* Том 2, 0 – У. София, Валентин Траянов.

REFERENCES

- Blagoeva 2000: *Blagoeva, D.* Enantiosemyata v savremenniya balgarski ezik. – In: *Za dumite i rechnitsite. Leksikografski i leksikolozhki chetenia '98.* Sofia, Dios, s. 317–322.
- Ivanova 2013: *Ivanova, Tsv.* Prepodavaneto na istoriya v balgarskoto uchilishte – traditsii i savremenni problemi. Shumen, Universitetsko izdatelstvo “Episkop Konstantin Preslavski”.
- Kolkovska, Blagoeva 2016: *Kolkovska, S., D. Blagoeva.* Leksikalnata norma i neo-grafskata praktika. – In: *Za slovoto – novi tarseniya i podhodi.* Sofia, Akademichno izdatelstvo “Prof. Marin Drinov”, s. 185–199.

Mladenov 1941: *Mladenov, St. Etimologicheski i pravopisen rechnik na balgarskiya knizhoven ezik*. Sofia, Hristo G. Danov.

OPRBE 2012: *Ofitsialen pravopisen rechnik na balgarskiya ezik*. Sofia, Prosveta,

RBE: *Rechnik na balgarskiya ezik (online)*. <<https://ibl.bas.bg/rbe/>> [20.02.2024].

RSBKE 1959: *Rechnik na savremenniya balgarski knizhoven ezik*. Tom 3. Sofia, Izdatelstvo na BAN.

SR 2009: *Starobalgarski rechnik*. Tom 2, 0 – Y. Sofia, Valentin Trayanov.

✉ Гл. ас. д-р Ванина Сумрова

Секция за българска лексикология и лексикография

Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“

при Българска академия на науките

бул. „Шипченски проход“ 52, бл. 17, 1113, София, България

✉ Assist. Prof. Vanina Sumrova, PhD

Department of Bulgarian Lexicology and Lexicography

Institute for Bulgarian Language, Bulgarian Academy of Sciences

52 Shipchenski prohod, Bl. 17, Sofia 1113, Bulgaria